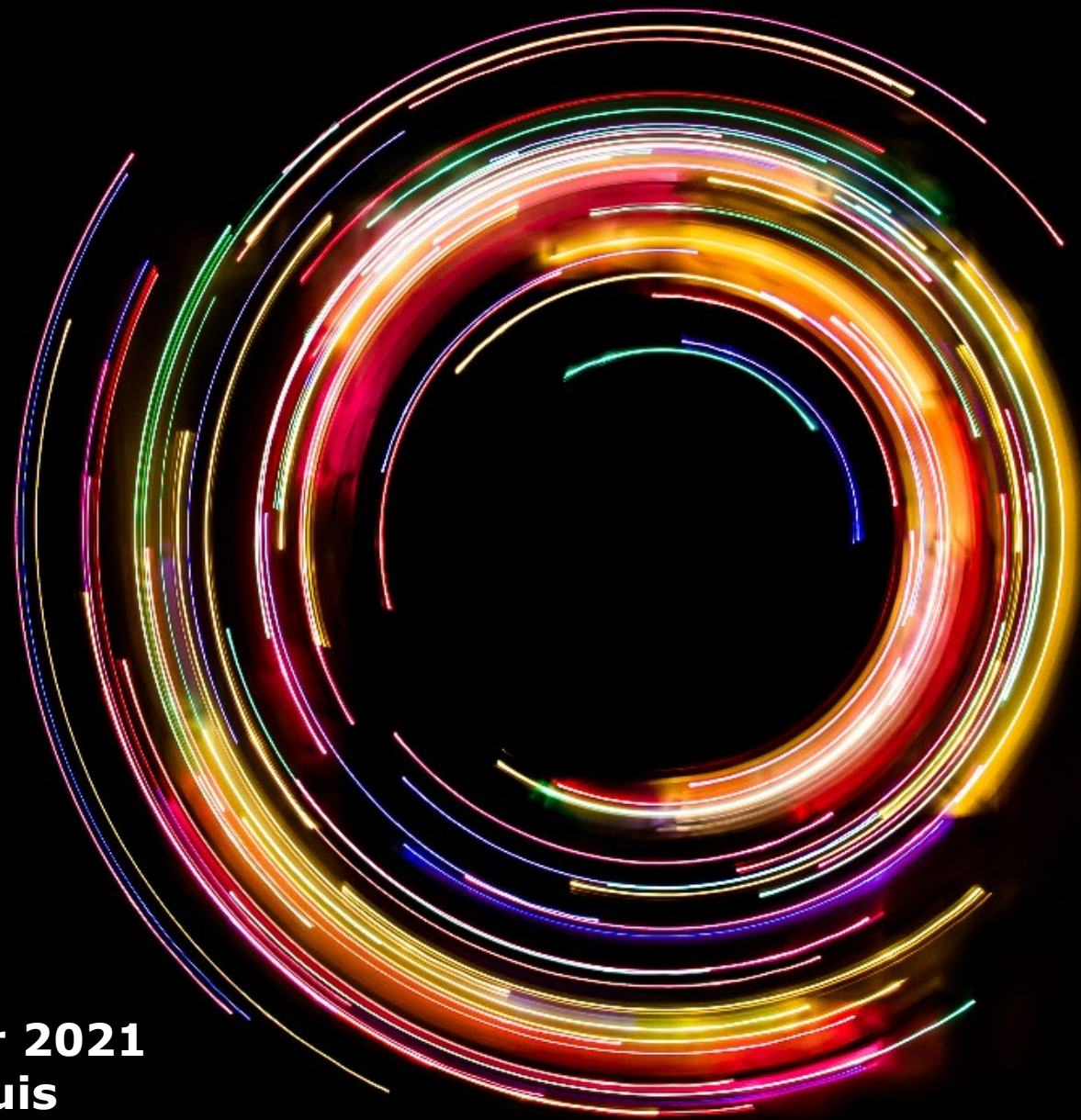

Managementletter 2021
Gemeente Maassluis

27 januari 2022

Aan het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente Maassluis
T.a.v. de heer A.P. van Kampen, concerncontroller
Postbus 55
3140 AB MAASSLUIS

Onderwerp
Managementletter 2021

Behandeld door
J.M. de Winter MSc RA
088 288 2180

Datum
27 januari 2022

Kenmerk
220149AB11/LR

Geacht college,

Wij hebben conform het besluit van uw gemeenteraad, als onderdeel van de controle van de jaarrekening 2021, de interim-controle voor de gemeente Maassluis uitgevoerd. Deze controle is primair gericht op de analyse en evaluatie van de interne-beheersingsomgeving en de daarin opgenomen maatregelen van interne controle. Tevens heeft deze controle als doelstelling om de aandachtspunten voor de jaarrekening 2021 te signaleren en onder uw aandacht te brengen. In deze managementletter zijn onze bevindingen en aanbevelingen ter zake opgenomen.

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie zijn uitgevoerd in het kader van de door de gemeenteraad verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken en het getrouwe beeld van de jaarrekening, en voor de rechtmatige totstandkoming van de baten, lasten en balansmutaties, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden.

De risico-inschattingen hebben niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing, of over de opzet, het bestaan, de effectieve werking en de efficiency van de interne beheersing als geheel van uw organisatie, maar hebben slechts betrekking op die onderdelen ervan die ten grondslag liggen aan de financiële mutaties binnen uw organisatie.

Wij merken op dat deze rapportage is opgesteld ten behoeve van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Maassluis, en niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

De bevindingen en aanbevelingen dienen te worden gelezen als constructieve aanwijzingen voor het college van burgemeester en wethouders, als onderdeel van het continue proces van het veranderen en verbeteren van de beheersing van de bedrijfsvoering en de kwaliteit van de jaarrekening.

Graag willen wij deze rapportage en de daarin opgenomen bevindingen en aanbevelingen nader met u bespreken.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

drs. R.M.J. van Vugt RA

Inhoud

01 Managementsamenvatting

[Managementsamenvatting](#)

5

02 Bevindingen

[Bevindingen interim-controle 2021](#)

8

[Follow-up voorgaande rapportages](#)

16

03

Disclaimer

[Disclaimer](#)

18

01 Management- samenvatting

Management-samenvatting

Bevindingen

Disclaimer

1.1. Interne beheersing

Als onderdeel van onze interim-controle 2021 hebben wij de relevante processen met betrekking tot de gemeente Maassluis in kaart gebracht. Hierbij hebben wij onderscheid gemaakt in de IT-omgeving en de individuele bedrijfsprocessen. Over de bevindingen op het gebied van de IT-omgeving zullen wij separaat rapporteren. De werkzaamheden die samenhangen met de IT-omgeving zijn ten tijde van het schrijven van deze managementletter namelijk nog niet afgerond. Over de kwaliteit van de individuele bedrijfsprocessen die wij vanuit accountantsperspectief relevant achten voor de jaarrekening, rapporteren wij u via deze managementletter. De bevindingen en onderwerpen zoals die deze in de managementletter zijn opgenomen, dienen ter ondersteuning van het management bij zijn taken in het kader van het opzetten en verbeteren van de interne-beheersingsomgeving van de gemeente Maassluis.

Wij concluderen dat de interne beheersing van de door ons bij de gemeente Maassluis beoordeelde processen in de basis op orde is. De belangrijkste bevindingen naar aanleiding van de interim-controle hebben betrekking op de processen inzake grondexploitaties, inkoop en aanbestedingen, memoriaal-boeking en omgevingsvergunningen. Deze bevindingen en aanbevelingen hebben voornamelijk betrekking op onderwerpen die wij in onze voorgaande rapportages al benoemd hebben, maar die nog onderhanden zijn. Deze omvatten veelal het verder verfijnen van de interne-beheersingsmaatregelen binnen de processen én het versterken van de basis voor het in de nabije toekomst toegroeien naar een systeemgerichte controleaanpak.

Hoewel wij positief zijn over de algehele kwaliteit van de bedrijfsvoering bij de gemeente Maassluis, constateren wij tegelijkertijd dat het op orde houden ervan een belangrijke uitdaging blijft. Wij zien dat er, naast een aantal wettelijke ontwikkelingen, zoals de implementatie van de Omgevingswet en de rechtmatigheidsverantwoording, binnen verschillende domeinen kwaliteitsverbeteringen worden doorgevoerd of zijn gepland. Tegelijkertijd zien wij dat de implementatie en operationalisatie van projecten zoals bijvoorbeeld het Zaakstroom en Filelinx meer tijd kosten/hebben gekost dan vooraf was ingeschat.

Wij achten het ook voor de komende periode van belang dat de gemeente Maassluis de capaciteit die nodig is voor het doorvoeren van de diverse ontwikkelingen en kwaliteits-verbeteringen goed bewaakt, ook in relatie tot de capaciteit die nodig is voor de 'going concern' activiteiten.

1.2. COVID-19

De coronacrisis heeft, net als vorig jaar, impact gehad op o.a.: de jaarrekening, de uit te voeren interne controles en de accountantscontrole van de gemeente Maassluis. Wij hebben tijdens de accountantscontrole 2020 inzicht gekregen in de impact van corona op uw organisatie, op de processen, en op de financiële stromen. Voor 2021 zien wij met betrekking tot dit aspect geen veranderingen.

De aandachtspunten voor de accountantscontrole 2021 betreffen naar onze mening derhalve dezelfde onderwerpen als in 2020, waaronder de continuïteitsbijdrage aan zorgleveranciers, leningen u/g en gewaarborgde geldleningen, subsidie-verstrekingen en -vaststellingen, en de toereikendheid van de voorziening dubieuze debiteuren.

Ten aanzien van de Tozo is het voor de gemeente Maassluis van groot belang om te monitoren of de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Stroomopwaarts MVS tijdig beschikbaar is voor uw gemeente. Dit vanwege het gegeven dat de verantwoording van de werkelijke uitkeringslasten Tozo gebaseerd wordt op de verantwoording van de gemeenschap-pelijke regeling Stroomopwaarts MVS.

1.3. Follow-up aanbevelingen

Onze managementletter 2020 en eerdere rapportages bevatten diverse aanbevelingen. Tijdens de interim-controle 2021 is de follow-up van deze adviezen inzichtelijk gemaakt. In deze managementletter hebben wij in [hoofdstuk 2](#) onze bevindingen met betrekking tot deze follow-up opgenomen.

Samengevat geeft dit het volgende beeld:

Follow-up	Bevindingen eerdere rapportages
Niet opgevolgd	2
Gedeeltelijk opgevolgd	4
Opgevolgd	3
Nieuwe bevindingen	2
Totaal	11

Ons beeld is dat er binnen de gemeente Maassluis op diverse beleidsterreinen hard gewerkt wordt aan procesoptimalisaties en kwaliteitsverbeteringen. Wij zijn hier positief over. De twee ten tijde van de interim-controle 2021 nog niet opgeloste punten hangen samen met de follow-up inzake ons advies rondom de nota grondbeleid, waarbij wij u hebben aangeraden om de inhoudelijke controle op de juistheid van de memoriaalboekingen te versterken.

02 Bevindingen

Bevindingen interim-controle 2021

#01 Frauderisicoanalyse

Frauderisicoanalyse

Als onderdeel van onze interim-controle hebben wij uw organisatie gevraagd om inzicht te geven in de eigen inschatting van het risico dat de jaarrekening een materiële afwijking zou kunnen bevatten als gevolg van fraude of van het overtreden van de wet- en regelgeving (corporate compliance), inclusief de aard, omvang en frequentie van deze inschattingen, het proces dat u daarbij hanteert, alsook de communicatie daarover met het personeel en met de gemeenteraad.

Tijdens deze gesprekken heeft uw organisatie aangegeven zich bewust te zijn van frauderisico's, waaronder het belang van corporate compliance en de analyse van corruptievraagstukken. Hierbij heeft uw organisatie ook voorbeelden gegeven van de manier waarop zij deze beheerst. Onderdeel van de beheersing van de frauderisico's is de intern opgestelde frauderisicoanalyse.

Het uitvoeren van een frauderisicoanalyse speelt een cruciale rol bij het ontwikkelen en in stand houden van een effectieve interne beheersing. Dergelijke risicoanalyses maken inzichtelijk op welke plaatsen wellicht niet integer gedrag kan plaatsvinden, en wat de kwetsbare functies, processen en activiteiten zijn. Bovendien dragen deze bij aan het risicobewustzijn en aan het vermogen om snel te reageren in het geval van signalen van fraude. Wij hebben tijdens de interim-controle 2021 vastgesteld dat de gemeente Maassluis in 2021 de frauderisicoanalyse heeft geactualiseerd in samenwerking met externen. Wij vinden dit positief.

Hoewel de frauderisicoanalyse die wij hebben ontvangen nog dient te worden beoordeeld door de verschillende gremia binnen uw gemeente, merken wij vooruitlopend op deze besprekingen op dat de conceptfrauderisicoanalyse nog verder kan worden versterkt door:

- Expliciet te formuleren wat nu precies het frauderisico is op de onderdelen waar dit risico geïdentificeerd wordt, zodat er een duidelijke koppeling zichtbaar wordt met de reeds getroffen interne-beheersmaatregelen binnen de gemeente Maassluis.
- De duiding van de geschatte financiële impact van een risico en de kans van het optreden ervan, zoals opgenomen in de frauderisicoanalyse uit 2018, alsnog op te nemen, ter onderbouwing van het brutorisico.
- Expliciet aandacht te besteden aan de frauderisico's die voortvloeien vanuit de algehele IT-omgeving, zoals bijvoorbeeld logische toegangsbeveiliging. Dit vanwege het feit dat de IT-omgeving een belangrijk onderdeel is van de interne-beheersomgeving is, terwijl de gemeente Maassluis haar processen in de komende jaren steeds verder zal digitaliseren.

Ten slotte adviseren wij u, zoals reeds opgenomen in onze eerdere rapportages, om de frauderisicoanalyse jaarlijks te actualiseren, als vast onderdeel van de P&C-cyclus.

Bevindingen interim-controle

#01 Frauderisicoanalyse

Fraudesignalen en frauderisico's bij de jaarrekeningcontrole

Van de accountant wordt op grond van de regels van de beroepsorganisatie NBA een professioneel-kritische houding verwacht ten aanzien van afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude. Ter invulling van deze professioneel-kritische houding zal de accountant een inschatting moeten maken van de frauderisico's, zich een beeld moeten vormen van de maatregelen van interne beheersing die de organisatie heeft getroffen om mogelijke fraudes van materieel belang te voorkomen, en moeten bezien of deze maatregelen effectief zijn. Wanneer sprake is van een aanwijzing voor fraude, zal de accountant dit moeten communiceren met, afhankelijk van de aard van de fraude, de direct leidinggevende, het college en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) en wanneer onvoldoende herstelwerkzaamheden worden ondernomen, de gemeenteraad.

Om invulling te geven aan de eerdergenoemde verplichting, hebben wij een fraudediscussie gevoerd binnen het controleteam en met vertegenwoordigers van uw gemeente, waarbij wij de nadruk hebben gelegd op de eventuele mogelijkheden van materiële onjuistheden als gevolg van fraude in relatie tot de jaarstukken, en op preventieve maatregelen daarbij. Op basis van de door ons uitgevoerde interim-werkzaamheden hebben wij geen aanpassingen aangebracht in onze initiële frauderisicoanalyse die is opgenomen in onze controleaanpak.

Bevindingen interim-controle

#02 Grondexploitatie

In onze voorgaande rapportages hebben wij u gerapporteerd dat de interne beheersing rondom het schattingsproces van de grondexploitatieberekeningen van groot belang is voor de aannemelijkheid van het geprognosticeerde resultaat van de projecten, en daarmee voor de waardering ervan in de jaarrekening van de gemeente Maassluis. Tevens hebben wij u gerapporteerd dat wij hebben geconstateerd dat de gemeente Maassluis over een in opzet ontoereikende mix van interne-beheersingsmaatregelen beschikte om te kunnen borgen dat de geprognosticeerde nog te realiseren baten en lasten van de projecten aannemelijk zijn. Dit werd met name veroorzaakt doordat er geen sprake was van het structureel vastleggen van de inhoudelijke controles die worden uitgevoerd om te borgen dat de aannames en kosten- en opbrengstenramingen op een adequate wijze tot stand komen en hierdoor een betrouwbare bron zijn voor de inputvariabelen van de grondexploitatieberekeningen. In 2019 en 2020 zijn er diverse acties gedefinieerd en geïmplementeerd om de interne beheersing binnen dit proces te verbeteren, zoals het zichtbaar maken van de betrokkenheid van het management en het bestuur gedurende het gehele actualisatieproces, via het opstellen van notulen c.q. besprekverslagen. Wij vinden dit positief.

Ondanks het feit dat het aantal projecten binnen de gemeente Maassluis ultimo 2021 qua omvang en resterende looptijd beperkt is, zodat er nog slechts in beperkte mate sprake is van complexe schattingsonderdelen, zien wij nog mogelijkheden om de interne beheersing rondom de grondexploitaties verder te versterken. Dit met het oog op de potentiële ontwikkeling van de grondexploitatieportefeuille in de komende jaren. Dit betreft het volgende:

Nota grondbeleid

Tijdens de interim-controle hebben wij vernomen dat de nota grondbeleid, die dateert uit 2005, naar verwachting in 2022 geactualiseerd wordt via een expliciete integratie in het MPG, inclusief de besluitvorming hieromtrent. Naast het feit dat de nota grondbeleid geactualiseerd dient te worden omdat deze niet meer actueel is, gezien vanuit de wettelijke kaders, geven wij u tevens in overweging om in de nieuwe notitie meer expliciet aandacht te besteden aan het faciliterend grondbeleid en aan het kostenverhaal. Dit mede gezien de toename van het aantal faciliterende grondexploitaties binnen de gemeente Maassluis en de hierdoor toegenomen relevantie. Het zou naar onze mening goed zijn om bij het herzien van de nota grondbeleid expliciet aandacht te besteden aan de procedures en richtlijnen, waaronder bijvoorbeeld de momenten waarop specifieke (externe) kennis noodzakelijk is, en de betrokkenheid van de verschillende gremia bij de initiatie en tijdens de onderhandelingsfase voor de faciliterende projecten. In de huidige nota grondbeleid zijn deze zaken niet opgenomen.

Versterken van documentatie over gehanteerde uitgangspunten en vier-ogenprincipe

Wij zien een uitgebreide betrokkenheid van het management bij het beoordelen van de aannemelijkheid van de geactualiseerde grondexploitatie-berekeningen. Deze blijkt o.a. uit de notulen c.q. besprekverslagen. Ook in het voortraject, dus bij het opstellen en actualiseren van de grondexploitatie-berekeningen, zien wij vastleggingen van de interne afstemming tussen de planeconoom en de medewerkers van andere beleidsvelden waaruit impliciet kan worden opgemaakt dat de kosten- en opbrengstencomponenten op aannemelijkheid worden getoetst.

Hoewel deze vastleggingen een positief punt zijn, kan de interne beheersing rondom de totstandkoming van de grondexploitatieberekeningen nog verder versterkt worden door de toetsmomenten tijdens het samenstelproces gestructureerd vast te leggen via bijvoorbeeld een logboek of samenstelverslag. Op deze wijze blijkt in één oogopslag wat de meest actuele onderbouwingen zijn, welke medewerker de aannemelijkheid van deze onderbouwingen beoordeeld heeft/welke interne toets hierop heeft plaatsgevonden, en waar dit in het projectdossier is terug te vinden. Tevens wordt hierdoor direct een stuk projectdossier aangelegd ter borging van het kennisbehoud en de continuïteit. Aangezien (grondexploitatie)projecten niet altijd hetzelfde risicoprofiel hebben, adviseren wij u om prioriteit te geven aan het versterken van de interne beheersing van de (grondexploitatie)projecten met het hoogste risicoprofiel.

Bevindingen interim-controle

#03 Inkoop en aanbestedingen

In 2020 was de gemeente Maassluis bezig met het implementeren van een herziening van het inkoopproces in het Zaaksysteem en met de implementatie van nieuwe software, te weten Filelinx, ter ondersteuning van de processen die samenhangen met het inkopen van goederen en diensten. Tijdens de interim-controle 2021 hebben wij de status van de implementatie bekeken en is door ons beoordeeld in hoeverre de door ons, in onze rapportage over 2020, gedane aanbevelingen met betrekking tot deze systemen zijn opgevolgd. Wij hebben hierbij het volgende geconstateerd:

Status implementatie

In het eerste kwartaal 2021 is de verplichtingenadministratie, Filelinx, live gegaan. Wat betreft het Zaaksysteem zijn in 2021 voornamelijk de oude – reeds bestaande – contracten in het Zaaksysteem opgenomen, zodat er centraal inzicht is in deze contracten. Wij vinden dit een positieve ontwikkeling. Ten tijde van de interim-controle wordt het Zaaksysteem echter nog niet integraal gebruikt voor het verrichten van nieuwe inkopen. Dit wordt veroorzaakt doordat de procesinrichting nog in ontwikkeling is. De verdere implementatie van het Zaaksysteem zal derhalve pas na de volledige implementatie van de workflow voor het doen van inkopen, in 2022, beoordeeld kunnen worden.

Met betrekking tot de implementatie van de verplichtingenadministratie hebben wij vernomen dat de gemeente Maassluis in beginsel tevreden is met Filelinx. Het inbedden van het structureel gebruiken van de verplichtingenadministratie is per heden echter nog onderhanden. Wij hebben van de gemeente Maassluis begrepen dat de verplichtingen vaak nog niet tijdig worden geregistreerd, met als gevolg dat dit achteraf – na binnenkomst van de factuur – moet worden hersteld. Als gevolg van de combinatie van het niet operationeel zijn van het Zaaksysteem voor wat betreft de inkoopmodule en het nog niet structureel registreren van verplichtingen in Filelinx bestaat het risico nog steeds dat de gemeente Maassluis inkopen verricht die niet in overeenstemming met de Europese aanbestedingsrichtlijnen plaatsvinden. In het kader van de jaarrekeningcontrole 2021 zullen wij, net als in voorgaande jaren, een gegevensgerichte controle uitvoeren op de rechtmatigheid van de inkopen.

Status aandachtspunten interne beheersing uit voorgaande rapportages

Het ramen van de opdrachtwaarde: in onze voorgaande rapportages hebben wij gerapporteerd over het feit dat het Zaaksysteem na de implementatie ervan alle wettelijk verplichte afwegingen dient te borgen die dienen te worden gemaakt, waaronder het registreren van de geraamde opdrachtwaarde en de hierdoor te doorlopen aanbestedingsprocedure. In de tijdens de accountantscontrole 2020 beoordeelde release van het Zaaksysteem was het nog niet mogelijk om de opdrachtwaarde op te voeren, deze te onderbouwen en deze te laten controleren door een tweede functionaris. Wij hebben begrepen dat dit in de nieuwe release van het Zaaksysteem wel mogelijk zal zijn. Dit betekent concreet dat de aangegane contracten in het boekjaar 2021 nog niet voorzien zijn van een geraamde opdrachtwaarde en een controle hierop. Wel hebben wij begrepen dat het inkoopteam voornemens is om uiterlijk in het tweede kwartaal van 2022 de nieuwe release op te nemen in het Zaaksysteem, zodat het verplicht wordt om de opdrachtwaarde, de keuze van de aanbesteding en de controle hierop, vast te leggen.

Naar een systeemgerichte controle: in onze vorige rapportage hebben wij eveneens aangegeven dat, als gevolg van de implementatie van het Zaaksysteem, het gehele inkoopproces, van inkoop tot en met factuurverwerking, wordt ondersteund door geautomatiseerde systemen die bij een optimale werking via een volledige systeemgerichte aanpak, bijvoorbeeld process mining, gecontroleerd zouden kunnen worden. Een systeemgerichte controle is efficiënter en meer risicogericht, maar vereist wel een aantal specifieke randvoorwaarden, waaronder het bestaan, werken en toereikend zijn van de algemene IT-beheersmaatregelen en van de beheersmaatregelen in de applicaties. Daarnaast dient de gemeente Maassluis beleid te formuleren inzake onder andere het accorderen van de prestatielevering. Wij adviseren u om deze aandachtsgebieden in overweging te nemen bij de verdere implementatie van de systemen.

Bevindingen interim-controle

#04 Overige bevindingen

Administratie en verslaglegging: memoriaalboekingen

In onze vorige rapportages hebben wij gerapporteerd over de aandachtspunten ten aanzien van de interne beheersing op de memoriaalboekingen. Hierbij is door de gemeente aangegeven dat zij voornemens was om vanaf 2020 een controle te laten uitvoeren door de verantwoordelijke budgethouders, op de memorialen met de codes 02 en 03.

Wij hebben tijdens de interim-controle 2021 aandacht geschonken aan de wijze waarop er per heden invulling wordt gegeven aan het vastleggen van de controles die door de financieel adviseurs worden uitgevoerd op de memoriaalboekingen. Hierbij hebben wij geconstateerd dat wij niet kunnen nagaan welke controlewerkzaamheden er zijn verricht voordat de memorialen worden goedgekeurd. Het betreft hier in het bijzonder de volgende controles:

- Bij correctieboekingen - overboekingen: het overboeken van kosten en opbrengsten past binnen de begroting (juistheid programma c.q. taakveld), waarbij is aangegeven waarom.
- Bij correctieboekingen - intrekken rechten en verplichtingen: wat is de reden voor het intrekken van een opboeking.
- Bij het opboeken van rechten en verplichtingen (balansposities): wat is de juridische grondslag (overeenkomst, inkooporder, etc.), hoe is het bedrag dat wordt opgeboekt hieruit op te maken en hoe is nagegaan of de prestatie is geleverd door de gemeente (baten) of de leverancier (lasten).

Onze bevinding uit eerdere rapportages blijft dan ook staan. Wij verzoeken u derhalve in 2022 passende maatregelen te treffen op dit aspect.

Administratie en verslaglegging: debiteurenbeheer - afboeken van oninbare (belasting)vorderingen

Tijdens de interim-controle hebben wij met de gemeente Maassluis gesproken over de procedures en richtlijnen inzake het debiteurenbeheer, waaronder het afboeken van oninbare vorderingen. Wij hebben vernomen dat afboekingen door de medewerker invordering worden geïnitieerd. Afboekingen op vorderingen < € 500 worden goedgekeurd door de invorderingsambtenaar en afboekingen op vorderingen > € 500 worden goedgekeurd door het college. Na het verkrijgen van autorisatie boekt de medewerker invordering de vordering af.

Wij hebben echter vastgesteld dat deze functiescheiding tussen het initiëren van een afboeking en het controleren en goedkeuren van een afboeking niet in het geautomatiseerde systeem is ingesteld. Dit betekent dat het in de subadministratie VRiS mogelijk is om een afboeking door te voeren die niet geautoriseerd is. Er worden door de gemeente Maassluis verder geen controles verricht die erop toezien dat de doorgevoerde afboekingen een geldige autorisatie hebben. Hierdoor blijft het risico bestaan dat er onterecht debiteurenposities worden afgeboekt.

Wij adviseren u in overweging te nemen of het noodzakelijk is om een extra controle achteraf uit te gaan voeren op de doorgevoerde afboekingen, ter ondervanging van het niet aanwezig zijn van een systeemtechnische functiescheiding. Deze controle zou bijvoorbeeld uitgevoerd kunnen worden door de Verbijzonderde Interne Controle (VIC).

Bevindingen interim-controle

#04 Overige bevindingen

Omgevingsvergunningen: bouwsomtoets

Wij hebben in onze vorige rapportage gerapporteerd over het ontbreken van een zichtbare controle op de door de aanvrager van de omgevings-vergunning opgegeven bouwsom. Doordat de bouwsom de basis vormt voor de op te leggen leges bestond het risico dat de leges over een te lage grondslag werden bepaald, met als gevolg dat de gemeente te weinig leges oplegde. Tijdens de interim-controle hebben wij vastgesteld dat de gemeente Maassluis vanaf medio 2021 een bouwsomtoets uitvoert middels de ROEB-lijst, en dit ook zichtbaar vastlegt. De ROEB-lijst is een veelgebruikte lijst met standardeenheden, waarbij er voor alle soorten bouwvergunningen eenheidsbedragen per m² of m³ zijn bepaald. Als gevolg van het hanteren van generieke eenheidsbedragen per m² of m³ zal het veelvuldig voorkomen dat de opgegeven bouwsom afwijkt van de narekening die door de afdeling is opgesteld.

Momenteel heeft de gemeente Maassluis echter geen vastgesteld beleid voor het gebruik van de ROEB-lijst en het eventueel afwijken hiervan, noch voor de afwijkingen die zij accepteert bij het verrichten van de bouwsomtoets, inclusief de afwijkingen die nader dienen te worden onderzocht. Hierdoor bestaat het risico dat er in bijzondere situaties onjuiste uitgangspunten worden gehanteerd en/of dat er op verschillende manieren wordt omgegaan met de geconstateerde afwijkingen, waardoor het risico blijft bestaan dat de gemeente Maassluis te weinig leges oplegt.

Wij adviseren u om in het kader van de hiervoor genoemde punten procedures en richtlijnen te formaliseren.

Treasury: het aantrekken van lang geld

Wij hebben geconstateerd dat er bij het aantrekken van nieuwe langlopende geldleningen (>1 jaar) door de treasurer telefonisch contact wordt gezocht met (minimaal) drie banken. Het verrichten van deze uitvraag is in overeenstemming met het door de gemeente Maassluis vastgestelde treasurystatuut. Deze telefoongesprekken worden echter enkel door de treasurer uitgevoerd en vastgelegd, waarna de clustermanager de uitkomsten hiervan ondertekent.

Aangezien bij veel banken de tendens bestaat dat er vanwege de lage rentestand minder offertes via de mail worden bevestigd en de condities enkel worden besproken via het telefonisch contact, adviseren wij u om, mede ten behoeve van de dossiervorming bij de verrichte uitvraag, bij het benaderen van een bank een tweede medewerker te laten meeluisteren en dit als zodanig te notuleren.

Bevindingen interim-controle

#05 Geautomatiseerde gegevensverwerking

In onze rapportages over 2020 en 2019 hebben wij het belang geduid van een solide algehele IT-beheersomgeving. Dit belang neemt toe, enerzijds als gevolg van de toenemende cyberrisico's waar organisaties aan worden blootgesteld en anderzijds vanwege de toenemende mate waarin gebruik wordt gemaakt van geautomatiseerde processen. Dit geldt ook voor de gemeente Maassluis, waar wij constateren dat de organisatie in toenemende mate gebruikmaakt/wil gaan maken van geautomatiseerde beheersmaatregelen, zoals bijvoorbeeld met betrekking tot de betalingsorganisatie, de accordering van facturen, inkopen, en de digitale registratie van de wijze waarop zaken zijn beoordeeld, zoals de bouwsomtoets bij omgevingsvergunningen.

Tijdens de interim-controle hebben wij gesprekken gevoerd met de organisatie over de algehele IT-beheersomgeving, is door ons onderbouwende documentatie opgevraagd en hebben wij een cybersecurity-assessment afgenomen. Per heden zijn onze werkzaamheden op deze onderdelen echter nog niet afgerond. Wij zullen derhalve in ons rapport van bevindingen bij de jaarrekening 2021 rapporteren over deze onderwerpen, óf op een eerder moment, indien de bevindingen hiertoe aanleiding geven.

Follow-up 2021

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de follow-up van de aanbevelingen uit onze managementletter 2020. Wij merken op dat in deze tabel niet de aanbevelingen uit onze voorgaande rapportages zijn opgenomen die ten tijde van de jaarrekeningcontrole van het verantwoordingsjaar reeds waren afgewikkeld.

Legenda:

Niet opgevolgd

Gedeeltelijk opgevolgd

Opgevolgd

Nr.	Bevinding	Follow-up 2021	Status 2021
01	Grondexploitaties – actualisatie grondexploitaties (2018.01 en 2019.03) Bij het opstellen en actualiseren van grondexploitaties worden de afwegingen van de planeconoom, wat betreft bijvoorbeeld het hanteren van bepaalde prijsniveaus in de opbrengsten- en kostenramingen, het uitgiftetempo, de programmering en de parameters, niet structureel vastgelegd. Wij adviseren u deze zaken structureel vast te leggen, zodat een controlerende functionaris een efficiënte controle kan uitvoeren op basis van de gemaakte afwegingen.	Zie bevinding #02	
02	Grondexploitaties – grondtransacties (2018.01 en 2019.03) Bij aan- en verkopen van onroerende goederen is er in opzet onvoldoende functiescheiding in het proces aanwezig om te waarborgen dat de tot stand gekomen transactieprijzen marktconform zijn. Het is van belang om een marktconforme transactieprijz te hanteren, teneinde ongeoorloofde staatssteun, zoals opgenomen in artikel 107 van het verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, te voorkomen.	De gemeente waarborgt middels taxaties (bijv. Bij De Dijk) in voldoende mate de marktconformiteit.	
03	Grondexploitaties – nota grondbeleid (2019.03) De meest actuele nota grondbeleid die wij hebben ontvangen, dateert uit 2005. Wij adviseren u dan ook om de nota grondbeleid te actualiseren. De huidige nota is op een aantal punten niet meer actueel.	De nota grondbeleid wordt naar verwachting in 2022 geactualiseerd.	

Follow-up voorgaande rapportages

Nr.	Bevinding	Follow-up 2021	Status 2021
04	Memoriaalboekingen (2018.02 en 2019.02) Bij het invoeren en verwerken van memoriaalboekingen vindt er geen structurele, zichtbare, inhoudelijke juistheidstoets (juridische grondslag, etc.) plaats op de door de financieel consulenten geïnitieerde memoriaalboekingen.	Zie bevinding #04 .	
05	Frauderisicoanalyse (2017.01) Wij adviseren u een frauderisicoanalyse op te stellen, waarin de frauderisico's worden benoemd, evenals de interne-beheersingsmaatregelen die de organisatie heeft getroffen om de frauderisico's zo goed mogelijk af te dekken.	De opvolging van dit punt is per heden nog onderhanden. Zie bevinding #01 .	
06	Inkoop en aanbesteding – contractenregister (2017.01 en 2019.1) De gemeente beschikt niet over een contractenregister op grond waarvan de naleving van de aanbestedingsprocedures wordt gemonitord.	De opvolging van dit punt is per heden nog onderhanden. Zie bevinding #03 .	
07	Omgevingsvergunningen – Speerpunt raad audit 2020 Er wordt niet structureel een zichtbare controle op de bouwsom verricht.	Zie bevinding #04 .	
08	Omgevingsvergunningen – Speerpunt raad audit 2020 Aansluiting facturatiemodule VRiS en Decade.	Aansluiting is in 2021 tussentijds gemaakt.	
09	Omgevingsvergunningen – Speerpunt raad audit 2020 Vrijgestelde bouwleges n.a.v. realisatieovereenkomst De Kade.	Door de gemeente Maassluis wordt een lijst bijgehouden van de voor het project De Kade gemaakte uren. In dit overzicht worden de uren verantwoord die zijn gemaakt door de betreffende medewerker en die worden geparafeerd door het afdelingshoofd.	

03 Disclaimer

Disclaimer en beperking in het gebruik

Volledigheidshalve merken wij op dat onze analyse en evaluatie is uitgevoerd in het kader van de door u verstrekte opdracht tot controle van de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing.

Hierdoor is onze analyse en evaluatie beperkter dan dat deze zou zijn geweest in het kader van een opdracht tot het geven van een oordeel omtrent de opzet, het bestaan, de effectiviteit en de efficiency van de interne beheersing als geheel en deze bestrijkt daarom niet noodzakelijkerwijs alle in de interne organisatie vervatte tekortkomingen.

Wij attenderen u erop dat deze rapportage is opgesteld ten behoeve van het management van de gemeente Maassluis en daarom niet zonder onze toestemming aan derden mag worden verstrekt.

Onder Deloitte wordt verstaan één of meer van Deloitte Touche Tohmatsu Limited ("DTTL"), haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten (tezamen, de "Deloitte organisatie"). DTTL (hierna ook te noemen "Deloitte Global") haar wereldwijde netwerk van member firms en aan hen verbonden entiteiten zijn juridisch gescheiden en onafhankelijke entiteiten, die elkaar niet kunnen verplichtingen of binden ten aanzien van derden. DTTL en iedere DTTL member firm en aan hen verbonden entiteit is aansprakelijk voor hun eigen handelen en nalaten, en niet voor het handelen of nalaten van een andere entiteit. DTTL verleent geen diensten aan cliënten. Raadpleeg www.deloitte.com/about voor meer informatie.

Deloitte levert toonaangevende audit- en assurance-, belasting- en juridische diensten, consulting, financial advisory, and risk advisory diensten aan bijna 90% van de Fortune Global 500® en duizenden particuliere bedrijven. Onze professionals leveren meetbare en blijvende resultaten die het vertrouwen van het publiek in kapitaalmarkten helpen versterken, klanten in staat stellen te transformeren en bloeien, en de weg wijzen naar een sterkere economie, een meer rechtvaardige samenleving en een duurzame wereld. Voortbouwend op zijn meer dan 175-jarige geschiedenis, omvat het bereik van Deloitte meer dan 150 landen en gebieden. Ontdek hoe de meer dan 345.000 mensen van Deloitte wereldwijd een impact maken die ertoe doet op www.deloitte.com.

Deze communicatie bevat louter algemene informatie en noch DTTL, noch haar wereldwijde netwerk van member firms of aan hen verbonden entiteiten verleent door middel van deze communicatie professioneel advies of diensten. Voordat u een beslissing neemt of actie onderneemt die van invloed kan zijn op uw financiën of uw bedrijf, dient u een gekwalificeerde professionele adviseur te raadplegen. Geen enkele entiteit in de Deloitte organisatie is verantwoordelijk voor enig verlies dat wordt geleden door een persoon die op deze communicatie vertrouwt.

© 2021. Neem voor informatie contact op met Deloitte Nederland.